

for nær ved her at bestemme, hvorledes der skulde forholdes med det Døvrige. Men der er i dette Thing blevet reist Tvivl om, hvorvidt Forslaget dog ikke alligevel gik de Privates Ret for nær, og denne Mening har i det andet Thing gjort sig stærkt gjældende. Efterat dette er skeet, efterat Folkethinget har vedtaget Endring i denne Henseende, og da disse Forhandlinger ville blive læste af alle dem paa Bornholm, der ere misfornøiede med Loven, og saaledes besvære dem i deres efter min Anskuelse feilagtige Mening om, at de blive forurettede, tør jeg ikke, og vil jeg ikke, navnlig paa Grund af, at der er paavist en billig Maade, hvorpaa Sagen kan hurtigt ordnes, modsætte mig, at de, der troe sig i Besiddelse af nogen særlig Ret til Andeel i disse Jorder, kunne faae denne deres formeentlige Ret prøvet ved en Domstol. Jeg gaar derfor ind paa Forslaget, som det foreligger med den af et æret Medlem (Krieger) foreslaaede Forandring i Forslaget, gjødt det muligt, at Sagen alligevel kan snart blive ordnet, saa at disse store Arealer, der i saa mange Aar have ligget hen uden plånæssig Behandling, kunne komme under Cultiv. Der opnaaes tillige derved, at Ingen behøver at lade det gaae til Proces for at faae Part i Udmarkerne. Vil Ingen gjøre Erav paa særlig Ret, saa faaer Vedkommende dog Part igjennem Communen, og allsaa ville Huusmændene nu ikke have nødt til at reise Sag, medens dette tidligere var den eneste sørgelige og usikre Udvei for dem.

Jeg kan ikke gaae ind paa det af to ærede Medlemmer stillede Endringsforslag, thi saavidt jeg forstaaer det, er Forslagets Mening den, at det skulde gjøres muligt for Enkelte, at faae deres særlige Part, imedens det Døvrige alligevel, under alle Omstændigheder, skulde blive Communeieendom; men dette vilde jeg ansee for i høieste Grad urigtigt. Den høitæredede Indenrigsminister har allerede anført, at samtlige Huusmænd kunde blive enige om at forlange deres Part udlagt til sig, og at det i

saa Tilfælde vilde være urimeligt, at det Døvrige skulde blive Communeieendom; men det selv Samme kan siges, naar flere Hartkornseiere gjorde Forlangende om særlig Part. Sæt, at en Trebiedeel forlangte deres særlige Part udlagt, og at de fik dette, vilde det dog saa ikke være høist urigtigt, at det Døvrige skulde være Communeieendom? Thi saa fik disse Hartkornseiere jo først Trebiedeparten, den hele dem tilfaldende Andeel, og saa kunde de dog ikke undgaae dernæst atter at faae Part som Medlemmer af hele Communen, naar denne i sin Tid fik Indtægter af sine Udmarker. Jeg skulde derfor ønske, at de to ærede Landstingsmænd vilde tage deres Forslag tilbage, og skulde de ikke ville det, maa jeg bede Thinget om at stemme derimod, da dets Vedtagelse efter min Overbevisning vil aldeles forrykke Forholdet. Skal der nedsettes en Commission, maa denne have Myndighed til at kunne afgjøre samtlige Forhold angaaende Udmarkerne, og jeg har en bestemt Tro paa, at en Commission med denne Myndighed vil med saa stor Styrke kunne mægle Forlig, at dette i de fleste Tilfælde vil opnaaes; men opnaaes Forlig ikke, fordi Enkelte af Hartkornseierne vedblivende forlange deres særlige Part udlagt, saa bør Commissionen have det i sin Haand at kunne ordne Forholdet i Communen, saaledes at det kommer til at passe til den Afgjøelse, som deres Sag faaer, ellers vil Forholdet i høj Grad blive forrykket. Jeg vil derfor anbefale at stemme for Lovforslaget med den af det ærede Medlem (Krieger) foreslaaede Forandring.

Brock: Som det ærede Thing vil see, har jeg været med at stille det Endringsforslag, at Parantbesen i § 2 udgaaer; den Maade, hvorpaa der fra et æret Medlems Side er blevet talt om, at jeg ikke har villet være med til at motivere dette Forslag, foranlediger mig til dog at sige et Par Ord. Det kan ikke i nogen som helst Henseende falde mig ind at ville svigte mit Barn, det har været langt fra min Tanke, men jeg troede, som det